

Milí kňazi, rehoľné sestry, vážení príbuzní mons. Beňušku,
drahí bratia a sestry, milí a vzácni hostia, milá mládež, chlapci a dievčatá!

Je vždy dojímavé, pozeráť na rodinu, ktorej členovia sa stretnú po niekoľkých rokoch spoločne, pretože si majú vždy čo povedať, navzájom sa podeliť so skúsenosťami ako aj vzájomne sa povzbudiť. Podobne je tomu tak aj v tom prenesenom slova zmysle, keď hovoríme o farnosti ako o rodine. Pretože aj farnosť ako aj obec má svoju históriu, má svojich členov, ktorí ju tvorili v minulosti a tvoria ju aj v súčasnosti.

V tomto roku si naša obec pripomína viacero významných výročí. 750-te výročie prvej písomnej zmienky o nej ako aj 20-te výročie požehnania kostola, v ktorom sa teraz nachádzame. Zaiste to prvé obdobie je dosť dlhé nato, aby sme mohli hodnotiť jednotlivé historické udalosti, či osoby, ktoré boli súčasťou tejto histórie. Som rád, že práve pred mesiacom si naša obec pripomenula aj 100-sté výročie ukončenia prvej svetovej vojny. Veď 17 mužov z našej obce v nej našlo svoju smrť a domov sa už viac nevrátili. Vďaka všetkým nás patrí tým, ktorí sa zaslúžili o to, že nám – ako aj generáciám, ktoré prídu po nás - ich mená a životy bude pripomínať pomník na našom cintoríne.

Nechcem a nemôžem zabudnúť na ďalšie veľmi dôležité výročie. Druhého februára tohto roku uplynulo 90 rokov odvtedy, čo sa po prvýkrát v našej obci – vtedajšej škole – hralo ochotnícke divadlo. Nacvičila ho učiteľka Mária Langová a išlo o hru *Strídža zpod Hája* od Ferka Urbánka. Ja som zámerne povedal, že nechcem a nemôžem zabudnúť, pretože toto ochotnícke divadlo svojou činnosťou pretrvalo až dodnes. Lepšie by bolo, nechceme a nemôžeme zabudnúť na toto výročie a preto mi dovoľte, z úcty k všetkým hercom ale predovšetkým z úcty - všetkým nám známemu - pánovi učiteľovi Jánovi Galovi, ktorý sa celý život venoval tomuto divadlu pripomenúť si menovite tých, ktorí v tomto divadle hrali. Boli to: Štefan Hanulík, Anna Bučová, Štefan Čička, Anna Čičková, Juraj Bučo, Mária Butková, Mária Bednárová, Johanna Čičková, Ján Vároš, Katarína Staríčková, Mária Galová, Mária Krajčiová, Jozefína Balážová, Anna Tarhajová a Anna Staríčková. Vďaka im a vďaka ďalším, ktorí pokračovali v ich práci ochotnícke divadlo sa v našej obci podieľalo na formácii mladých ľudí a mnohých rodín.

V tomto roku a to 24. októbra si pripomenieme 110 rokov narodenia nášho bývalého duchovného pastiera, pána dekana Ing. Ferdinanda Foltána, ktorý v našej farnosti nielen pastoračne pôsobil ale prežil medzi nami takmer celý svoj dôchodok.

V histórii našej malej farnosti ale aj obce si zaslúži zvláštnu pozornosť náš bývalý duchovný otec, mons. Justín Beňuška, ktorý pôsobil medzi nami v rokoch 1971-1981. Touto svätou omšou si pripomíname jeho 100. výročie narodenia sa pre pozemský život.

Prečo sme sa tu zišli? Nie preto, aby sme potleskom vyjadrili svoju radosť, nie preto, aby sme si iba pripomínali jeho narodenie. To by bolo veľmi málo. Prišli sme sem, aby sme sa nechali povzbudiť jeho odvážnym, hrdinským a svätým životom a s vierou pozerali na jeho životný osud. Osud kňaza, väzňa ale predovšetkým človeka, ktorý sa vedel vžiť do životných

situácií svojich farníkov, vedel ich načúvať, povzbudiť, keď bolo treba aj pochváliť či pokarhať.

Nepochopili by sme do hĺbky dušu a život mons. Beňušku bez toho, keby sme sa nezastavili v jeho rodine v ktorej sa narodil dňa 21. septembra 1918 vo Veľkých Bieliciach rodičom Jozefovi a Kataríne rod. Tkáčovej z Malých Bielíc. Okrem neho sa do tejto rodiny narodilo ešte 5 súrodencov. Bola to katolícka rodina v ktorej vyrastal a kde dostal základy nielen slušnosti, dobrotivosti, delikátnosti ale predovšetkým viery. Predovšetkým tento dar, rozvíjal po celý svoj život aj v tých najťažších životných situáciách. Rozvíjal ho ako dieťa a neskôr ako študent gymnázia v Nitre, kde v roku 1937 maturoval. Rozvíjal ho ako bohoslovec, keď rodičom pomáhal pri hospodárskych prácach a udržal si tento dar počas kňazského života, hoci bol nespravodlivo väznený na viacerých miestach na Slovensku v Čechách i na Morave.

Za dar viery sme vďační každý jeden z nás predovšetkým svojim rodičom. Dnes však chcem zvlášť zdôrazniť a vyzdvihnúť svedectvo viery v živote viery mons. Beňušku v niektorých jeho životných situáciách.

Písal sa 18. február 1963. Mons. Beňuška bol v tento deň prepustený po 12 ročnom nespravodlivom väznení na slobodu. Bol odsúdený na 21 rokov. Čo myslíte, kam viedli jeho prvé kroky z väzenia? Z väzenia išiel rovno do svojho rodného domu, aby navštívil svoju 76 ročnú matku, ktorá už bola vdova, ktorá sa ho počas rozhovoru spýtala: „Čo budeš teraz robiť, syn môj?“ Po chvíľke mlčania odpovedal: „Pán Boh sa o mňa postará tak, ako sa staral o mňa doteraz.“ Môžeme si to živo predstaviť ako zostal bez štátneho súhlasu k účinkovaniu v pastorácii, bez ničoho, bez akéhokoľvek hmotného zabezpečenia.

Keď mi toto raz rozprával, spýtal sa ma: „Čo si myslíš, ktoré obdobie v mojom živote bolo najťažšie?“ Odpovedal som bez váhania: „Väzenie“. Po chvíľke ticha odpovedal: „Nie – to nebolo najťažšie obdobie. Najťažším obdobím bola väzba, pretože vo väzbe nikto z nás ešte nevedel nakoľko rokov ho odsúdia. Či to bude na 10, 20 alebo i viac rokov, prípadne aj doživotie alebo dostane trest smrti. Avšak, keď som si vypočul rozsudok, vedel som, čo ma čaká a všetko to zo mňa spadlo.“

Bratia a sestry, dnešné Božie slovo, ktoré zaznelo v dnešnom prvom čítaní z knihy Múdrosti je aktuálne aj v súčasnosti. Slová tejto knihy: Povedali bezbožní: „Číhajme na spravodlivého, lebo nám je na ťarchu. Stavia sa proti nášmu správaniu, vyčíta nám prestupovanie zákona, žaluje, že sme zradili svoju výchovu. Nuž pozrime, či sú jeho reči pravdivé, a skúsme, ako sa to s ním skončí“, znejú v našich ušiach a rezonujú v našom srdci ako spolupatričnosť s tými, ktorí boli a sú prenasledovaní pre svoju vieru, svoje presvedčenie, ktorí boli nespravodlivo súdení a odsúdení prípadne len zato, že si dovolili povedať iný názor, než bol ten oficiálny.

17. augusta 2018, tri dni po spadnutí mosta v Janove, ktorý si vyžiadal 43 mŕtvych a mnohých zranených, vkročil do mojej spovednice na Monte Crea, kde som spovedníkom muž v stredných rokoch. Pochádzal z Janova. Hneď na začiatku mi povedal, že sa nechce spovedať, potrebuje sa iba porozprávať. Začal mi hovoriť o svojom priateľovi z detstva, s ktorým prežil množstvo nádherných chvíľ. Neskôr sa obidvaja oženili, založili si rodiny no neustále sa navštevovali. V ten osudný deň, keď padol most v Janove išiel jeho priateľ so svojou manželkou a so svojím jediným synom, ktorý mal 8 rokov navštíviť svojich rodičov,

pretože sa chcel s nimi rozlúčiť, keďže poobede mali odchádzať na dovolenku. Nerozlúčili sa! Lepšie povedané, rozlúčili sa navždy! Ako prechádzali cez most, tak všetci traja, teda celá rodina, zahynula pod troskami spadnutého mosta. Mama, otec ako aj ich osem ročný syn. Tento muž, ktorý mi to rozprával, s plačom dodal: „Môj priateľ zahynul s celou svojou rodinou.“ Povedzte mi, čo nato hovorí Boh? Čo nato hovoríte Vy?

Na dnešný deň pripadá aj liturgická spomienka Pátra Pia, ktorý je v Taliansku veľmi uctievaný. V tomto roku slávime 100 rokov od jeho stigmatizácie a 50 rokov od jeho smrti. Mňa v tej chvíli napadli slová práve tohto svätca a povedal som mu: Ja viem, že je to pre Vás veľmi ťažké ale chcem sa teraz s vami podeliť s jeho pohľadom na život a jeho krédom, ktoré bolo, to možno pomôže vašej ubolenej duši. Páter Pio mal tieto tri zásady:

Prežívajme svoj život v Božej prítomnosti

Všetko v našom živote je milosť

Všetko v našom živote je dar

A k tomu dodáva: „človek zvládne všetky situácie v živote, keď pozerá na Kristovu tvár.

Ľudsky je priam nemožné, aby sme ďakovali aj zato, čo je pre nás nepríjemné a ťažké. Prípadne, aby sme z hĺbky srdca dokázali odpustiť tým, ktorí nám vedome ubližujú. V takýchto a podobných prípadoch nám prichádza na pomoc Ježiš, ktorý hovorí: „Bože odpusť im, lebo nevedia čo robia.“

Bratia a sestry, Ježiš nám ukazuje, že Bohu sa môžeme odovzdať aj vtedy, keď nie vždy chápeme udalosti, ktoré nás obklopujú. Viera nám má pomôcť ako svetlo na našej ceste krok za krokom, deň za dňom. Ježišova odpoveď je predovšetkým jeho prítomnosť, v našom živote, ktorou nás sprevádza. Ježiš ukrižovaný a Božia Matka, pod krížom svojho syna je obraz, ktorý je najviac výrečný a hovorí nám, že Ježiš, nech by sa v našom živote stalo čokoľvek nás neopustí, ale kráča s nami.

Tomuto hlboko veril a takéto niečo dokázal vo svojom živote aj mons. Beňuška, keď zo strany štátnej vrchnosti bol v roku 1990 úplne rehabilitovaný a povedal v sile viery tieto slová: „Neodplácame sa, odpúšťame. Necháme to na spravodlivý Boží súd, naň sa chystáme.“

Bratia a sestry, medzi vzácnymi hosťami, ktorí dnes prišli medzi nás sú aj členovia Konfederácie politických väzňov, na čele s ich predsedom pánom Petrom Sandtnerom. Oni sa rozhodli, že umiestnia na našom cintoríne pamätník, ktorý nám bude pripomínať pôsobenie mons. Beňušku medzi nami. Možno povedať, že týmto spôsobom mons. Beňuška bude viac s nami ako doteraz, veď to miesto môžeme považovať za symbolický hrob.

Pri tejto príležitosti sa chcem nielen poďakovať za túto myšlienku ale aj za jej realizáciu a tiež vyjadriť v nasledujúcich slovách poďakovanie mons. Beňuškovu za jeho kňazský život a obeť. Za svedectvo viery a lásky voči nám všetkým.

O niekoľko minút, Vám milý pán farár, odhalíme pamätník na našom jablonovskom cintoríne. Takto sa symbolicky vrátite medzi nás – do svojej bývalej farnosti. Toto gesto má iba jeden jediný cieľ. Pripomenúť si a ďakovať Pánu Bohu za váš skromný, hrdinský a svätý život. Život plný viery.

Ako váš bývalý miništrant, ktorého ste toľkokrát žehnali pri rôznych príležitostiach a rozhrešovali pri sviatosti zmierenia, sa veľmi teším tomuto „návratu“ spolu s Vašími bývalými farníkmi, pretože ste urobili pre nás veľmi veľa dobrého.

Vy, ktorý ste sa zaujímali aj po svojom odchode z našej farnosti o životy rodín a jednotlivcov, podporovali dielo kňazských povolání, vkladali ste nás do svojich modlitieb a slúžili ste za nás sv. omše, v tejto chvíli Vás prosím iba o jedno: „Neustále nám vyprosujte dar viery, ktorý ste sa snažili odovzdať nám všetkým.“ Nech z nej máme radosť nielen my ale aj všetci, ktorí prídu po nás, aby sme tak mohli konať dobro, kdekoľvek nás Božia prozreteľnosť v živote pošle.

Drahý pán farár, prihovárajte sa za nás všetkých, aby Božské Srdce, ktorého ste boli tak veľkým ctiteľom, aj nás prijalo k sebe do Večnej slávy, na príhovor našej nebeskej Matky, keď sa raz skončí naša pozemská púť.

Ako našu vďačnosť prijmite uistenie, že máte trvalé miesto v našich modlitbách.

Amen.

Mons. Michal Baláž